

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu toinen jaosto)

11 päivänä maaliskuuta 1999 *

Asiassa T-136/94,

Eurofer ASBL, Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Luxemburg, 17—25 avenue de la Liberté, edustajanaan asianajaja Norbert Koch, Bryssel,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi oikeudellisen yksikön virkamiehet Julian Currall ja Norbert Lorenz sekä komissiossa toimiva kansallinen virkamies Gérard de Bergues, sittemmin oikeudellisen yksikön pääjohtaja Jean-Louis Dewost, Julian Currall ja komissiossa toimiva kansallinen virkamies Guy Charrier, joita avustaa asianajaja Heinz-Joachim Freund, Frankfurt am Main, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa kantaja vaatii pääasiallisesti, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa eurooppalaisten teräspalkintuottajien välisiä sopimuksia ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja koskevan, EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan soveltamisesta 16 päivänä helmikuuta 1994 tehdyn komission päätöksen 94/215/EHTY (EYVL L 116, s. 1) 2 ja 3 artiklan,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: C. W. Bellamy, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit A. Potocki ja J. Pirrung,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä sekä 23.3., 24.3., 25.3., 26.3. ja 27.3.1998 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion¹

Kanteen perustana olevat tosiseikat

A Alustavat toteamukset

- ¹ Käsiteltävänä olevassa kanteessa vaaditaan kumottavaksi eurooppalaisten teräspalkintuottajien välisiä sopimuksia ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja koskeva, EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan soveltamisesta 16 päivänä helmikuuta 1994 tehty komission päätös 94/215/EHTY (EYVL L 116, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös), jossa komissio on todennut 17 eurooppalaisen terästeollisuusyrityksen ja kantajan osallistuneen EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan vastaisesti eräisiin sopimuksiin, päätöksiin ja yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin hintojen vahvistamiseksi, markkinoiden jakamiseksi ja teräspalkkien markkinoita yhteisön alueella koskevien luottamuksellisten tietojen vaihtamiseksi ja jolla komissio on määrännyt 14:lle tämän alan yritykselle sakkoja 1.7.1988—31.12.1990 tehdyistä kilpailusääntöjen rikkomisista.

¹ — Tämän tuomion perusteluista on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien pitää aiheellisenä. Tämän asian tosiseikasto ja oikeudelliset seikat selostetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-141/94, Thyssen v. komissio, 11.3.1999 antamassa tuomiossa (Kok. 1999, s. II-347).

- 2 Riidanalaisen päätöksen 12 perustelukappaleen b alakohdasta ilmenee, että kantaja on terästeollisuusyritysten eurooppalainen keskusjärjestö. Sen jäsenistä suurin osa on yritysten yhteenliittymiä, mutta siihen kuuluu myös joitakin yrityksiä (kuten British Steel). Sen sääntöjen 2 §:ssä määrätään seuraavaa:

”Euroferin tarkoituksena on EHTY:n perustamissopimuksen 2 ja 3 artikla huomioon ottaen:

- kansallisten järjestöjen välinen ja eurooppalaisten terästeollisuusyritysten välinen yhteistyö;
- sen jäsenten yhteisten etujen edustaminen suhteessa kolmansiin, erityisesti Euroopan yhteisöjen komissioon ja muihin kansainvälisiin järjestöihin, jotka toimivat terästeollisuuden vaikuttavilla toimialoilla.

Euroferin jäsenet toteuttavat näitä tarkoituksia:

- luomalla neuvottelujärjestelmiä helpottaakseen investointiratkaisujen yhtenäistämistä ja tuotannon järjeistämistä noudattaen EHTY:n perustamissopimuksen 46 artiklassa tarkoitettuja tavoitteita;
- vaihtamalla tietoja kaikista yhteisiin etuihin, etenkin tuotantoon, markkinoihin ja työllisyyteen liittyvistä ongelmista,

[— —].”

[— —]

D Riidanalainen päätös

- 18 Riidanalainen päätös saapui kantajalle 3.3.1994 Van Miertin 28.2.1994 päivätyn saatekirjeen mukana. Sen 1—3 artikla kuuluvat seuraavasti:

”1 artikla

Seuraavat yritykset ovat tässä päätöksessä selostetuin tavoin osallistuneet kukin oman nimensä yhteydessä mainittuihin kilpailun vastaisiin menettelytapoihin, jotka ovat estäneet, rajoittaneet ja vääristäneet tavanomaista kilpailutilannetta yhteismarkkinoilla. [— —]

[— —]

2 artikla

Eurofer on rikkonut EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa järjestämällä sen jäsenten tekemiin 1 artiklassa lueteltuihin kilpailusääntöjen rikkomisiin liittyvän luottamuksellisten tietojen vaihdon.

3 artikla

Edellä 1 ja 2 artiklassa tarkoitettujen yritysten ja yritysten yhteenliittymien on välittömästi lopetettava kyseisissä artikloissa tarkoitetut kilpailusääntöjen rikkomiset, jollei niitä jo ole lopetettu. Näiden yritysten ja yritysten yhteenliittymien on sen vuoksi pidättäydyttävä toistamasta tai jatkamasta 1 tai 2 artiklassa yksilöityjä toimenpiteitä tai menettelyjä sekä pidättäydyttävä kaikista vaikutuksiltaan niitä vastaavista toimenpiteistä.”

- 19 Riidanalaisen päätöksen 4 artiklassa määrätään 1 artiklassa selostetuista 30.6.1988 jälkeen tehdyistä (Aristrainin ja Ensidesan osalta 31.12.1989² jälkeen tehdyistä) kilpailusääntöjen rikkomisista sakkoja 14 yritykselle. Kantaja kuuluu riidanalaisen päätöksen 6 artiklassa lueteltuihin tahoihin, joille päätös on osoitettu.

[— —]

2 — Riidanalaisen päätöksen ranskan- ja espanjankielisissä versioissa on tämä päivämäärä. Saksan- ja englanninkielisissä versioissa on päivämäärä 31.12.1988.

Vaatus riidanalaisen päätöksen 2 artiklan kumoamisesta

[— —]

C Onko kantaja tehnyt jonkin päätöksen

Tiivistelmä kantajan esittämistä perusteluista

106 Kantaja vetoaa siihen, ettei se ole tehnyt perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä tietojenvaihdosta eikä edes lähettänyt kysymyksessä oleville yrityksille asiaa koskevaa suositusta.

107 Kantajan mukaan tässä artiklassa tarkoitetut päätökset edellyttävät määritelmällisesti, että ne ovat toimivaltaisten päätöksentekielinten tekemiä, ja se, että järjestö tekee niitä, edellyttää, että järjestön sääntömääräisenä tehtävänä on sen jäsenten toiminnan yhteensovittaminen (asia 45/85, Verband der Sachversicherer v. komissio, tuomio 27.1.1987, Kok. 1987, s. 405, 31 kohta). Sitä paitsi näiden päätösten on oltava järjestön jäseniä sitovia (yhdistetyt asiat 209/78—215/78 ja 218/78, Van Landewyck v. komissio, tuomio 29.10.1980, Kok. 1980, s. 3125, 88, 89 ja 91 kohta sekä em. asia Verband der Sachversicherer v. komissio, tuomion 30 kohta) tai jäsenten on ainakin noudatettava niitä (em. asia Van Landewyck v. komissio). Asianomaisen järjestön, sen toimielinten taikka sen alayksiköiden tosiasiallisia toimia ei voida samaistaa järjestön päätökseen, jollei näillä toimilla ole sen jäseniä sitovaa vaikutusta. Sellainen kannanotto merkitsisi sitä, että kartelleja koskeva kielto muuttuisi kielloksi antaa suosituksia.

- 108 Kantajan mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei tässä tapauksessa selitetä, miten kantaja olisi voinut tehdä näiden kriteerien mukaisen järjestön päätöksen. Kantajan tosiasiallista käyttäytymistä on sen mielestä nimittäin pidetty vain aiheutusteena tämän tyyppisen päätöksen olemassaolosta (riidanalaisen päätöksen 281 perustelukappale). Komission huomioon ottamat seikat eli taulukoiden olemassaolo ja niiden jakelu, tietojenvaihdon yhdenmukaisuus kantajan sääntömääräisen tehtävän kanssa sekä se, että järjestön toiminta edellyttää välttämättä sen jäsenten antamaa suostumusta (ks. riidanalaisen päätöksen 143, 144 ja 281 perustelukappale), eivät kantajan mukaan sitä paitsi riitä osoittamaan sellaisen päätöksen olemassaoloa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 109 Aluksi on huomautettava, että riidanalaisen päätöksen 2 artiklan ja sen 317, 279 ja 281 perustelukappaleen mukaan kantaja on järjestänyt riidanalaisen tietojenvaihdon itse tekemänsä päätöksen perusteella ja siten rikkonut perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohtaa. Näin ollen komissio katsoo, että kantaja on tämän kilpailusääntöjen rikkomisen tekijä.
- 110 Lisäksi on syytä täsmentää, että kantaja, jonka jäsenistä suurin osa on eurooppalaisten terästeollisuusyritysten kansallisia järjestöjä (ks. edellä 2 kohta), on perustamissopimuksen 65 artiklassa tarkoitettu ”yritysten yhteenliittymä”. Tämän määräyksen tarkoitus huomioon ottaen yritysten yhteenliittymän käsitettä on nimittäin tulkittava siten, että siihen sisältyy tapauksesta riippuen myös yritysten yhteenliittymistä muodostuvia yksiköitä, kuten komissio on todennut riidanalaisen päätöksen 280 perustelukappaleessa.
- 111 Sen kysymyksen osalta, onko kantaja tehnyt perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöksen, on syytä tarkentaa ensinnäkin, että kantajan toiminnan tarkoitukseen sisältyy ”eurooppalaisten terästeollisuusyritysten välinen” yhteistyö (yhdistyksen sääntöjen 2 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäinen luetelmakohta) ja että se toimii näiden tavoitteiden toteuttamiseksi muun

muassa ”vaihtamalla tietoja kaikista yhteisiin etuihin, etenkin tuotantoon, markkinoihin ja työllisyyteen liittyvistä ongelmista” (järjestön sääntöjen 2 artiklan toisen kohdan toinen luetelmakohta).

- 112 Toiseksi on kiistatonta, että kantaja on itse huolehtinut asiassa kysymyksessä olevien tilastotietojen keräämisestä, koostamisesta ja jakelusta. Riidanalaisen päätöksen 44 perustelukappaleessa mainitussa 30.7.1990 päivätyssä kirjeessään teräspalkkikomitean puheenjohtajalle ja sihteeristölle kantaja on sitä paitsi nimenomaisesti tehnyt yksilöityjen tietojen vaihdon yhteydessä eron oman toimintansa (”olemme päättäneet keskeyttää kaiken yrityskohtaisia lukuja ilmentävien tietojen jakelun”) ja teräspalkkikomitean vastaavanlaisen toiminnan (”pyydämme teitä ystävällisesti pidättäytymään omassa komiteassanne kaikesta vastaavanlaisesta tietojen vaihdosta ja välittämisestä”) välillä.
- 113 Kolmanneksi on syytä olettaa, ettei kantajan henkilöstö olisi voinut järjestää riidanalaista tietojenvaihtoa ilman asiassa päätösvaltaisten elinten lupaa tai vähintään jäsentensä nimenomaista tai hiljaista suostumusta.
- 114 Neljänneksi on kiistatonta, että yritykset, jotka ovat osallistuneet riidanalaiseen tietojenvaihtoon, olivat joko suoraan kantajan tai sen jonkin jäsenjärjestön jäseniä (ks. riidanalaisen päätöksen 281 perustelukappale).
- 115 Näiden seikkojen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että komissiolla on ollut oikeus katsoa riidanalaisen päätöksen 281 ja 282 perustelukappaleessa, ettei riidanalaisen tietojenvaihdon toteutus ole voinut olla mahdollinen ilman tämän vaihdon järjestäneen ja sitä hallinnoineen kantajan tekemää nimenomaista tai epäsuorasti ilmenevää päätöstä.

- 116 Kantajan esittämästä väitteestä, jonka mukaan perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen on oltava sen jäseniä sitova, on riittävää todeta, että tietty toimenpide voidaan katsoa yritysten yhteenliittymän päätökseksi ilman, että sen olisi välttämättä oltava asianomaisia jäseniä velvoittava, ainakin jos jäsenet, joita tämä päätös koskee, noudattavat sitä (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 96/82—102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ja 110/82, IAZ v. komissio, tuomio 8.11.1983, Kok. 1983, s. 3369, 20 kohta; em. asia Van Landewyck v. komissio, tuomion 88 ja 89 kohta sekä em. asia Verband der Sachversicherer v. komissio, tuomion 29—32 kohta). Tämä oletama on tässä asiassa riittävästi toteennäytetty sillä, että yritykset toimittivat numerotietonsa kantajalle jatkuvasti ja vastaanottivat huomautuksia esittämättä taulukot, jotka kantaja oli laatinut kaikkien välitettyjen tietojen perusteella. Nämä seikat osoittavat, että kantaja on vähintään suositellut tietojenvaihtoon osallistumista kaikille asianomaisille yrityksille ja että nämä ovat noudattaneet tätä suositusta.
- 117 Siinäkin tapauksessa, että kantajan toiminnan katsottaisiin johtuneen sen jäsenten välisestä nimenomaisesta tai epäsuorasti ilmenevästä sopimuksesta, jonka tarkoitus on antaa kantajan tehtäväksi riidanalaisten tilastojen kokoaminen ja jakelu kantajan toimielinten tekemättä asiasta muodollista päätöstä, tällaista sopimusta on pidettävä perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yritysten yhteenliittymän päätöksenä, koska kysymyksessä oleva sopimus on ilman muuta tehty järjestön toiminnan yhteydessä ja järjestö itse huolehtii riidanalaisten tietojen kokoamisesta ja jakelusta sääntömääräisten tehtäviensä mukaisesti.
- 118 Sen vuoksi komissio on voinut perustellusti katsoa, että kysymyksessä on sellainen yritysten yhteenliittymän päätös, josta kantaja on vastuussa.
- 119 On syytä lisätä, että riidanalaiseen päätökseen sisältyvät seikat ovat mahdollistaneet sen, että kantaja on voinut puolustaa oikeuksiaan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien valvoa päätöksen laillisuutta, minkä vuoksi ne riittävät perusteluiksi.

- 120 Perustelut, jonka mukaan asiassa ei ole olemassa kantajan tekemää päätöstä, on sen vuoksi kokonaisuudessaan hylättävä.

D Väite, jonka mukaan järjestöt eivät kuulu perustamissopimuksen 65 artiklan kiellon kohderyhmään

Tiivistelmä kantajan esittämistä perusteluista

- 121 Kantaja vetoaa siihen, että vaikka asiassa katsottaisiin olevan olemassa yritysten yhteenliittymän päätös, tällainen järjestö, toisin kuin sen jäsenet, ei voi itse olla perustamissopimuksen 65 artiklassa määrätyn kiellon rikkoja.
- 122 Kantajan mukaan väite ensinnäkin vastaa perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohdan (sopimusten ja päätösten mitättömyys) ja 5 kohdan (mahdollisuus määrätä sakkoja ja uhkasakkoja) määräyksiä, jotka koskevat pelkästään yrityksiä.
- 123 Toiseksi kantajan mukaan vain yrityksillä on perustamissopimuksen 65 artiklassa suojattu itsenäisesti toimivan taloudellisen yksikön toimintavapaus. Sen vuoksi kilpailunvastaiset vaikutukset, joita voimassa olevien sääntöjen mukaisesti tehdystä järjestön päätöksestä voi aiheutua, koskevat vain järjestön jäsenyrityksiä, jotka ovat tähän päätökseen sidottuja. Sellaisessa tapauksessa kysymyksessä oleva päätös ilmaisee vähintään kahden yrityksen välisen yhteisymmärryksen, joka on perustamissopimuksen 65 artiklan soveltamisen välttämätön edellytys. Kantajayhdistyksen säännöissä ei kuitenkaan anneta sen toimielimille mitään valtuuksia tehdä päätöksiä eurooppalaisten teräksentuottajien markkinakäyttä-

tymisen sääntelemiseksi. Lisäksi suurin osa kantajan jäsenistä on itse yritysten yhteenliittymiä, eivätkä niiden jäsenyritykset ole sidottuja kantajan tekemiin päätöksiin. Sillä, sitooko kyseinen päätös järjestöä itseään, ei ole merkitystä.

- 124 Kolmanneksi vain yritykset voivat kantajan mielestä täyttää sopimuksia koskevan kiellon subjektiiviset edellytykset.
- 125 Se, ettei järjestö voi olla tämän kiellon rikkojana, ilmenee kantajan mukaan myös lupia koskevista säännöistä (perustamissopimuksen 65 artiklan 2 kohta), jotka muodostavat kyseisen kiellon kanssa jakamattoman kokonaisuuden (ks. perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohdan toinen alakohta ja ETY:n perustamissopimuksen osalta asia 13/61, De Geus en Uitdenbogerd, tuomio 6.4.1962, Kok. 1962, s. 89; Kok. Ep. I, s. 121). Vain yritykset voivat olla tällaisen luvan saajina, mikä ilmenee perustamissopimuksen 65 artiklan 2 kohdan c alakohdassa käytetystä sanonnasta ”yrityksille, joita asia koskee” sekä siitä, että mahdollinen lupa koskee yritysten käyttäytymistä markkinoilla (erikoistuminen, yhteisosto- tai yhteismyynnisopimukset).
- 126 Kantajan mielestä sen väitettä ei kumota perustamissopimuksen 48 artiklassa, joka on luonteeltaan lähinnä toteava ja jossa itsessään ei määrätä mitään kieltoa, eikä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Jälkimmäisessä suhteessa kantaja vetoaa muun muassa siihen, että asiassa 67/63, Sorema vastaan korkea viranomainen, 19.3.1964 annettu tuomio (Kok. 1964, s. 293, 317) koskee erilaista tilannetta kuin mistä nyt käsiteltävässä asiassa on kysymys.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 127 Perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa kielletään ”yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut

menettelytavat, jotka ovat omiaan suoraan tai välillisesti estämään, rajoittamaan tai vääristämään tavanomaista kilpailua yhteismarkkinoilla”.

128 Perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimukset ja päätökset, jotka ovat 1 kohdan mukaan kiellettyjä, ovat mitättömiä, eikä niihin voida vedota jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

Jollei oikeudesta saattaa asia yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi muuta johdu, ainoastaan komissiolla on toimivalta ratkaista, onko tällainen sopimus tai päätös sopusoinnussa tämän artiklan kanssa.”

129 Perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan mukaan ”komissio voi määrätä yritykselle, joka on tehnyt mitättömän sopimuksen taikka — — soveltanut tai yrittänyt soveltaa mitätöntä sopimusta tai päätöstä — — taikka osallistunut tämän artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyihin menettelytapoihin, sakon tai uhkasakon — —”.

130 Vaikka perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdasta todella johtuu, ettei yritysten yhteenliittymälle voida määrätä sakkoa tai uhkasakkoa, 65 artiklan 1 kohtaan ei sisälly mitään sellaista, mikä oikeuttaisi katsomaan, ettei tässä määräyksessä annettu kielto koskisi suoraan järjestöä, joka on tehnyt päätöksen, joka on omiaan estämään, rajoittamaan tai vääristämään tavanomaista kilpailua.

131 Tämä tulkintaa vahvistavat sekä perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohdan määräys, jossa siinäkin viitataan sellaisiin päätöksiin, että edellä mainitussa

asiassa Sorema vastaan korkea viranomainen annettu tuomio, jossa yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohta koskee myös järjestöjä siltä osin kuin niiden oma tai niiden jäsenyritysten toiminta on omiaan aiheuttamaan määräyksessä kuvattuja vaikutuksia (Kok. 1964, s. 317). Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tätä toteamusta vahvistaa myös perustamissopimuksen 48 artikla, jonka mukaan yhteenliittymät voivat harjoittaa kaikkea sellaista toimintaa, joka ei ole ristiriidassa perustamissopimuksen määräysten kanssa.

- 132 Toisin kuin kantaja katsoo, myös edellä mainitussa asiassa Sorema vastaan korkea viranomainen annettu tuomiosta ilmenee, että perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yritysten yhteenliittymä voi olla sellaisen päätöksen adressaattina, jolla annetaan lupa perustamissopimuksen 65 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun sopimukseen (ks. Kok. 1964, s. 317—322).
- 133 Kantajan väite, jonka mukaan perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yritysten yhteenliittymä ei voi olla tässä määräyksessä annetun kiellon rikkojana, on sen vuoksi hylättävä.

E Komission toimivalta tehdä päätös kantajan vastuulla olevan kilpailusääntöjen rikkomisen toteamisesta

Tiivistelmä kantajan esittämistä perusteluista

- 134 Kantajan mielestä perustamissopimuksen 65 artiklassa ei oikeuteta komissiota tekemään päätöstä, jossa todetaan sellainen kilpailusääntöjen rikkominen, josta kantaja olisi vastuussa. Tällaista toimivaltaa ei anneta varsinkaan tämän määräyksen 4 eikä 5 kohdassa.

- 135 Kantajan mukaan perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohta koskee pelkästään komission liitännäistä toimivaltaa todeta kilpailusääntöjen rikkomisia jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevissa oikeudenkäyntiasioissa. Sen sijaan määräyksellä ei kantajan mukaan luoda yleistä toimivaltaa, jonka perusteella tämä toimitelin voisi tehdä sellaisia toteamuksia omilla päätöksillään. Myöskään tämän määräyksen mukaiset oikeusseuraamukset eli kilpailunvastaisten sopimusten tai päätösten mitättömyys ja se, ettei niihin voida vedota tuomioistuimissa, eivät kantajan mukaan koske yhteenliittymiä vaan pelkästään näiden sopimusten tai päätösten osapuolia eli yrityksiä.
- 136 Perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdassa puolestaan annetaan komissiolle kantajan mukaan ainoastaan toimivalta määrätä sakkoja ja uhkasakkoja. Sen sijaan siinä ei oikeuteta komissiota tekemään päätöksiä, joiden tarkoituksena on tämän artiklan 1 kohdan rikkomisten toteaminen. Tähän toimivaltaan tosin sisältyy toimivalta määrätä, että lainvastainen menettely on lopetettava ja siitä on pidättäydyttävä, ja jos tällainen määräys annetaan, liitännäinen toimivalta todeta kysymyksessä oleva kilpailusääntöjen rikkominen. Kantajan mukaan tämä toimivalta on kuitenkin olemassa vain perustamissopimuksen 80 artiklassa tarkoitettuihin yrityksiin nähden.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 137 Perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohdan toisesta kappaleesta seuraa, että jollei oikeudesta saattaa asia yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi muuta johdu, ainoastaan komissiolla on toimivalta ratkaista, onko perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yritysten yhteenliittymien toiminta sopusoinnussa saman kohdan määräysten kanssa.
- 138 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohtaa voida tulkita siten, että sitä sovellettaisiin kantajan väittämin tavoin ainoastaan liitännäisesti kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäyntiasian yhteydessä. Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa tämä määräys riittää säädöserustaksi riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa tarkoitettun rikkomisen toteamiselle.

- 139 Kantajan väite, jonka mukaan komissiolla ei ole ollut toimivaltaa tehdä riidanalaisen päätöksen 2 artiklan mukainen päätös, on siten hylättävä.

F Perusteet ja perustelut, jotka koskevat kantajan toteuttamaksi katsotun järjestelmän kilpailunvastaisuutta

Tiivistelmä asianosaisten esittämistä perusteluista

- 140 Kantaja vetoaa ensinnäkin siihen, että riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa laiminlyödään perustamissopimuksen 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu perusteluvelvollisuus, koska toteamus, jonka mukaan kantajan toteuttamaksi katsotun menettelyn ja kantajan jäsenten tekemien riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa lueteltujen kilpailusääntöjen rikkomisten välillä on keskinäinen yhteys, merkitsee kantajan osallistumista näihin rikkomisiin. Tällainen väite ei kuitenkaan saa mitään tukea riidanalaisen päätöksen perusteluista.
- 141 Toiseksi kantaja katsoo, ettei sille ole hallinnollisessa menettelyssä annettu tilaisuutta esittää huomautuksia teräspalkkikomitean toiminnasta (lukuun ottamatta ”Traverso-menetelmää”), vaikka tämä toiminta on riidanalaisen päätöksen 2 artiklan mukaan asiayhteydessä kilpailusääntöjen rikkomiseen, joka on katsottu kantajan toteuttamaksi. Kantajan mukaan komissio on siten loukannut sen puolustautumisoikeuksia.
- 142 Kolmanneksi kantaja katsoo, että komissio on riidanalaisen päätöksen 317 kohdassa virheellisesti katsonut, että yritysten yhteenliittymä voi rikkoa perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohtaa osallistumalla kolmansien tahojen eli jäsentensä tekemään rikkomiseen.

- 143 Neljänneksi kantaja esittää joukon perusteluja, joiden mukaan sen toteuttamaksi katsotun tietojenvaihdon tarkoituksena tai myöskään sen seurauksena ei ole ollut perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tavanomaisen kilpailun rajoittaminen.
- 144 Tältä osin kantaja vetoaa aluksi siihen, ettei sen toteuttamaksi katsottujen toimien *tarkoituksena* ole ollut kilpailun rajoittaminen ja etteivät ne sen vuoksi ole olleet ”omiaan” rajoittamaan sitä. Perustamissopimuksen 65 artiklan soveltamiseksi ei kantajan mukaan vielä riitä, että tällainen rajoitus mahdollisesti näyttää moitteenalaisen käyttäytymisen pelkältä *vaikutukselta* (ks. riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappale) tai että se *on omiaan* aiheuttamaan sellaisen vaikutuksen (ks. riidanalaisen päätöksen 281 perustelukappale). Ranskan kielessä, joka on EHTY:n perustamissopimuksen ainoa todistusvoimainen kieli, ”tendre à” -verbi [jota perustamissopimuksen suomennoksessa vastaa rakenne ”olla omiaan” + III infinitiivin illatiivi] viittaa kantajan mukaan riidanalaisen käyttäytymisen tarkoitukseen, aivan kuten tämän sopimuksen saksankielisessä käännöksessä oleva ilmaisu ”abzielen”.
- 145 Tässä tapauksessa väitetyn päätöksen tarkoitusta, joka on markkinoiden läpinäkyvyyden parantaminen tietojenvaihdon avulla, ei voida kantajan mukaan pitää kilpailunvastaisena.
- 146 Toimituksia koskevien tietojen vaihtamisesta ei kantajan mukaan ainakaan ole aiheutunut minkäänlaisia kilpailunrajoituksia.
- 147 Kantaja lausuu, että riidanalaisen päätöksen todennäköisimmän tulkinnan mukaan komissio on katsonut kilpailua rajoittavan vaikutuksen olevan olemassa heti, kun tietojenvaihtojärjestelmä on sen mielestä mahdollistanut yritysten taloudellisen käyttäytymisen yhteensovittamisen hintojen vahvistamisella ja markkinoiden jakamisella taikka helpottanut sitä. Kantaja katsoo, ettei tämä päättely riitä mainitun järjestelmän luonnehtimiseen kilpailunvastaiseksi. Kantajan mukaan komission olisi sen sijaan pitänyt osoittaa, että kantaja on itse rajoittanut järjestelmään osallistuneiden yritysten vapautta toimia itsenäisesti ja riippumattomasti.

- 148 Vaikka riidanalaista päätöstä tulkittaisiin siten, että tietojenvaihto on erillinen kilpailusääntöjen rikkominen eikä sellaisen rikkomisen valmistelua, kilpailunvastaisen vaikutuksen olemassaoloa koskevan johtopäätöksen tekeminen ei muutu sen oikeutetummaksi. Kysymyksessä olevien tietojen vastaanotto ja niiden tiedottaminen toiseen suuntaan eivät ole kantajan mukaan vaikuttaneet asianomaisten yritysten toimintavapauteen.
- 149 Järjestelmään osallistuneet yritykset eivät kantajan mukaan ole voineet määritellä *vastaanottamiensa* tietojen avulla kyseisen kilpailijan tulevaa käyttäytymistä, koska kysymys on ollut menneisyyteen liittyvistä tiedoista, jotka ovat koskeneet jo toteutuneita toimituksia, jotka ovat tapahtuneet vähintään kolme ja puoli kuukautta (useimmissa tapauksissa kuusi kuukautta, jopa seitsemän kuukautta tai enemmän) ennen kyseisten tietojen jakelua tehtyjen sopimusten mukaisesti. Missään tapauksessa tieto jonkin kilpailijan tulevasta käyttäytymisestä markkinoilla ei yksinään ole kilpailunrajoitus vaan päinvastoin kilpailua edistävä seikka, sillä kantajan mukaan se helpottaa asianomaisten suuntautumista.
- 150 Vaikka velvoite *ilmoittaa* eräitä tietoja voikin rajoittaa asianomaisten taloudellisten toimijoiden toimintavapautta estämällä niitä hyötymästä mahdollisista kilpailualoitteista, kantajan toteuttamaksi katsotulla tietojenvaihdolla ei kuitenkaan ole ollut tällaista vaikutusta. Menneisyyteen liittyvät tiedot eivät ole sisältäneet mitään tietoja eri sopimuksista, asiakkaista, hinnoista eivätkä kauppaehdoista tai muita yksityiskohtia koskevista ehdoista. Kantajan mukaan tiedot ovat koskeneet ainakin kahdeksaa tuoteryhmää, joita on nimitetty yhteisesti ”teräspalkeiksi”. Näihin ryhmiin sisältyy lukuisia profiileja ja mittoja. Kantajan mukaan eri ryhmiin kuuluvat tuotteet eivät ole keskenään korvattavissa. Sen vuoksi on väärin väittää, että jokainen yritys olisi näiden tietojen vaihdon ansiosta voinut määritellä kilpailijoidensa käyttäytymisen kullakin eri markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 283 kohta).
- 151 Kun hinnastot ja myyntiehdot on joka tapauksessa perustamissopimuksen 60 artiklan mukaan julkaistava, jokainen yritys on kantajan mukaan ilman muuta saanut tietoonsa kilpailijoidensa tulevien sopimusten keskeiset parametrit, koska kilpailu EHTY:n markkinoilla perustuu olennaisesti hinnastoihin. Kantaja päättelee tästä, ettei riidanalainen tietojenvaihto voi rajoittaa perustamissopimuksen säännöksillä järjestettyä kilpailua.

- 152 Kantaja vetoaa relevanttien markkinoiden ominaispiirteiden osalta siihen, että kun yhteisössä on yli 16 tuottajaa ja tuonti kolmansista maista vaikuttaa erittäin voimakkaasti, teräspalkkituotannon toimialaa ei voida pitää rakenteeltaan oligopolistisena. Tuottajat eivät suinkaan ole keskenään solidaarisia vaan niiden keskinäisille suhteille on ominaista voimakas kilpailu. Kantaja korostaa, että perustamissopimuksen 60 artiklan säännöt kieltävät tuottajien välisen salaisen kilpailun. Koska perustamissopimuksen 65 artiklassa suojataan vain laillista kilpailua, kielletyn (salaisen) kilpailun estäminen ei kantajan mukaan riko tätä määräystä.
- 153 Sillä, onko näitä tietoja pidettävä ”liikesalaisuuksina” (riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappale), ei kantajan mukaan ole myöskään merkitystä. Kantajan mielestä tällaisia salaisuuksia saadaan sitä paitsi paljastaa asianomaisen suostumuksella.
- 154 Lopuksi kantaja on suullisessa käsittelyssä korostanut sitä, että se itse on tosiseikkojen tapahtuma-aikaan jakanut kahdenlaisia tilastoja, nimittäin yritys-kohtaisesti jaoteltuja tilastoja, jotka on aloitettu kriisitilamääräysten voimaan tullessa, ja pikakyselyistä saatuja tilastoja, joissa järjestelmään osallistuvia yrityksiä koskevat tiedot on yhdistetty.
- 155 Kantaja vetoaa siihen, ettei riidanalaisen päätöksen 143—146 ja 283 perustelukappaleessa osoiteta selvästi, kumman tyyppisiä tilastoja siinä tarkoitetaan. Komissio viittaa siinä lukuihin, jotka on välitetty kaksi kuukautta vertailukoh- tana olevan vuosineljänneksen jälkeen (145 perustelukappale), mikä sopisi olettamukseen, että tilastot olisivat yritys-kohtaisesti jaoteltuja. Toisaalta komis- sio viittaa käsitteeseen ”fast bookings” (143 perustelukappale), mikä sopisi olettamukseen, että tilastot ovat pikakyselyistä saatuja yhdistettyjä tilastoja. Vastaavasti komissio on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin 23.2.1998 antamassaan vastauksessa korostanut hyötyä, joka tilastojen nopeu- desta on ollut yrityksille, vaikka myös yritys-kohtaisesti jaoteltuihin tilastoihin sisältyneet tiedot ovat kantajan mukaan olleet saatavissa (joskus jopa nopeam- min) riidanalaisen päätöksen 39—60 perustelukappaleessa selostetuista seuran- tajärjestelmästä ja Walzstahl-Vereinigungin järjestelmästä. Kantajan mukaan nämä seikat saavat uskomaan, että komissio tarkoittaa riidanalaisessa päätök- sessä pikakyselyistä saatuja yhdistettyjä tilastoja. Tällaisten yhdistettyjen tilasto-

jen vaihto ei puolestaan riko perustamissopimuksen 65 artiklaa eikä se ole voinut helpottaa muita riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettuja kilpailusääntöjen rikkomisia.

- 156 Komission mukaan riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa käytetty käsite 'suhde' ei osoita, että kantaja olisi osallistunut 1 artiklassa kuvattuihin yritysten menettelyihin. Kantajan tekemää kilpailusääntöjen rikkomista koskevien tekstijaksojen (143—146 ja 279—283 perustelukappale) sanamuoto ja yleinen rakenne osoittavat komission mukaan selvästi, että komissio on päinvastoin pitänyt sitä itsenäisenä kilpailusääntöjen rikkomisena.
- 157 Komission mukaan käsite "suhde" viittaa todellisuudessa ensisijaisesti puolin ja toisin tehtyjen kilpailusääntöjen rikkomisten välisiin samankaltaisuuksiin. Esimerkiksi kantajan laatimat tilastot ovat koskeneet samaa tuotetta (teräspalkit) ja lähes samoja yrityksiä ja niiden laskentajakso ja tietojen keräämistapa (tilaus- ja toimitustaulukot) ovat olleet samoja kuin teräspalkkikomiteassa vaihdettujen tietojen yhteydessä (ks. riidanalaisen päätöksen edellä mainitut jaksot). Lisäksi molemmilla tietojenvaihtojärjestelmillä on ollut samat vaikutukset (ks. riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappale) ja sama tarkoitus eli se, että yritykset voivat niiden ansiosta säilyttää vakiintuneen kaupankäynnin sekä valvoa hintojen vahvistamisesta ja markkinoiden jakamisesta tehtyjen sopimusten toteutumista (ks. viimeksi mainitulta osin riidanalaisen päätöksen 59 perustelukappaleessa mainittu sisäinen muistio).
- 158 Toiseksi kantajan jakamat tiedot ovat komission mukaan täydentäneet teräspalkkikomiteassa jaettuja tietoja (mistä kantaja ja tähän asiaan liittyvät yritykset ovat olleet tietoisia, ks. väitetiedoksiannon 273 kohta), ja tiedot ovat helpottaneet kantajayhdistyksen jäsenten tekemiä rikkomisia.
- 159 Kun teräspalkkien markkinat ovat homogeenisten tuotteiden oligopolistiset markkinat, komissiolla on omasta mielestään ollut joka tapauksessa oikeus

todeta sääntöjenvastaiseksi kantajan järjestämä tietojenvaihto täysin siitä riippumatta, mikä on sen suhde yritysten teräspalkkikomiteassa tekemiin kilpailusääntöjen rikkomisiin.

160 Tältä osin komissio mainitsee muun muassa väitetiedoksiannon 272—284 ja 470—474 kohdassa esiintyvät selitykset. Erityisesti tämän tiedoksiannon 474 kohdan mukaan kantajan järjestämän tietojenvaihdon ansiosta kukin yritys on voinut ”määrittää, miten sen kilpailijat ovat käyttäytyneet tai käyttäytyvät kullakin eri markkinoilla, ja tietojenvaihto on perustanut niiden välille keskinäisen solidaarisuuden ja vuorovaikutuksen järjestelmän, joka on johtanut niiden taloudellisen toiminnan yhteensovittamiseen”. Komission mukaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa on todettu juuri tämä yhteensovittaminen sääntöjenvastaiseksi. Tästä seuraa, että riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa tarkoitettu suhde ei ole mikään uusi seikka, johon kantajalla ei olisi ollut mahdollisuutta ottaa kantaa.

161 Komissio selittää erityisesti riidanalaisen tietojenvaihdon kilpailunvastaisuuden osalta, että kysymyksessä olevat tiedot jaettiin kaksi kuukautta vertailukohtana olevan vuosineljänneksen päättymisen jälkeen. Sen ansiosta, että yrityksillä on ollut käytössään tällaisia tietoja, joiden ei voida katsoa liittyvän pelkästään menneisyyteen, ne ovat olleet selvillä kilpailijoidensa käyttäytymisestä yhteisön markkinoilla. Vaikka tällainen läpinäkyvyyden lisääminen voi periaatteessa lisätä kilpailua, asia on toisin silloin, kun kysymys on teräspalkkien markkinoiden kaltaisista oligopolistisista markkinoista. Siinä tapauksessa se vahvistaa yritysten vuorovaikutusta ja solidaarisuutta ja heikentää kilpailua. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa teräspalkkikomiteassa käytyjen keskustelujen tarkoituksena on ollut lujittaa vakiintunutta kaupankäyntiä ja estää kilpailijoiden tunkeutuminen eri yritysten kansallisille markkinoille. Kun yritykset ovat tunteneet kilpailijoidensa käyttäytymisen, ne ovat komission mukaan pystyneet päättämään, pitäisikö niiden kehottaa kilpailijoitaan muuttamaan käyttäytymistään.

162 Menettelyn kohteena olevasta tietojenvaihdosta ovat sitä paitsi hyötynneet vain järjestelmään osallistuneet tuottajat, mutta sillä ei ole sallittu niiden asiakkaiden hyötävän salaisesta kilpailusta, jota normaalisti on olemassa myös rakenteeltaan oligopolistisilla markkinoilla. Perustamissopimuksen 60 artikla ei muuta tätä päätelmää. Tässä artiklassa edellytetty hinnastojen julkaiseminen mahdollistaa

sen, että tiedotus kohdistuu kilpailijoiden lisäksi myös ostajiin, kun taas kantajan toteuttamaksi katsotusta tietojenvaihdosta on ollut hyötyä vain kilpailijoille.

- 163 Vastatessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen eräeseen kysymykseen komissio on täsmentänyt, että riidanalaisen tietojenvaihdon tarkoituksena oli helpottaa hintojen vahvistamisesta ja markkinoiden jakamisesta tehtyjen sopimusten täytäntöönpanoa ja siten tehdä 1 artiklan b alakohdassa ja muiden otsikoiden jälkeen mainittuja kilpailusääntöjen rikkomisia, jotka ovat olleet mahdollisia sen vuoksi, että yritykset ovat käyttäneet kantajan toimittamia tietoja. Riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa ilmaistaan tämän käyttäytymisen toteamisen jälkeen ja päätöksen 283 perustelukappaleeseen sisältyvien selitysten mukaisesti periaate kantajan omakohtaisesta vastuusta niiden kilpailusääntöjen rikkomisten osalta, joista asianomaiset yritykset itse ovat vastuussa 1 artiklan mukaan.
- 164 Komissio on suullisessa käsittelyssä vielä korostanut edelleen riidanalaisen päätöksen 2 artiklan yhteydessä tämän tietojenvaihdon ja Traverso-menetelmän välillä komission mukaan vallinnutta toiminnallista yhteyttä. Tämä yhteys selostetaan riidanalaisen päätöksen 72 ja 74 perustelukappaleessa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

1. Riidanalaisessa päätöksessä tarkoitetut tilastot

- 165 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittamista selvityksistä ilmenee, että tosiseikkojen tapahtuma-aikaan kantaja jakoi kahdenlaisia erillisiä tilastoja. Kuten ensinnäkin ilmenee riidanalaisen päätöksen 144 perustelukappaleesta ja liitteestä II, kantaja jakoi tilauksia koskevia lukuja yhdistetyssä muodossa sekä toimituksia koskevia lukuja jaoteltuina yrityskohtaisesti ja edelleen kunkin jäsenvaltion markkinoiden mukaisesti. Riidanalaisen päätöksen 145 perustelukappaleen mukaan tilastot toimituksista jaettiin järjestelmään osallistuville

yrittäjille viimeistään noin kaksi kuukautta asianomaisen vuosineljänneksen tai kuukauden päättymisen jälkeen. Täsmennyksenä todetaan sen lisäksi, että tämä tietojenvaihto on jatkunut ainakin vuodesta 1986.

166 Toiseksi kantaja on perustanut tammikuussa 1989 nopeaan tietojenvaihtoon tarkoitettun järjestelmän, jossa eri kansallisten markkinoiden tilauksia ja toimituksia koskevat kuukausittaiset tiedot on ilmoitettu tietonsa antaneille yrityksille yhdistetyssä muodossa. Tämä pikatilastojärjestelmä saatettiin komission tietoon 21.3.1989 pidetyssä kokouksessa, ja järjestelmästä nopeasti saatavat tiedot on sen jälkeen säännöllisesti välitetty komissiolle edellä mainitulla päätöksellä N:o 2448/88 toteutetun valvontajärjestelmän ja perustamissopimuksen 46 artiklassa tarkoitettujen ennusteohjelmien laatimisen yhteydessä.

167 Toisin kuin kantaja väittää, riidanalaisen päätöksen 143—145 ja 283 perustelukappaleesta toisiinsa verrattuina ilmenee kuitenkin selvästi, että tiedot, joiden jakelusta kantajaa moititaan, ovat yrityskohtaisesti ja eri kansallisten markkinoiden osalta jaoteltuja toimitustietoja, minkä myös riidanalaisen päätöksen liitteessä II mainitut asiakirjat vahvistavat. Vaikka nimityksen ”fast bookings” käyttäminen riidanalaisen päätöksen 143 perustelukappaleessa antaa aihetta sekaannukseen, siitä ilmenee, ettei riidanalaisessa päätöksessä mitenkään tarkoiteta pikakyselyillä saatujen tilauksia ja toimituksia koskevien yhdistettyjen tilastojen järjestelmää, joka saatettiin komission tietoon vuonna 1989, vaan vuonna 1986 käyttöön otettua yrityskohtaisesti jaoteltujen toimitustilastojen vaihtoa.

168 Kantajan väite riidanalaisessa päätöksessä todettujen tosiseikkojen ristiriitaisuudesta on sen vuoksi hylättävä.

2. Riidanalaisen päätöksen päätösoosan 2 artiklan tulkinta

169 Kantajan esittämien muiden perustelujen arvioimiseksi on ensiksi tutkittava, katsotaanko riidanalaisen päätöksen päätösoosan 2 artiklassa, että kantaja on erikseen rikkonut perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohtaa, vai ovatko kantajan menettelyt päinvastoin kilpailusääntöjen rikkomisia sen vuoksi, että ne liittyvät riidanalaisen päätöksen päätösoosan 1 artiklassa selostettuihin teräspalkin tuottajayritysten tekemiin kilpailusääntöjen rikkomisiin.

170 Riidanalaisen päätöksen päätösoosan 2 artikla kuuluu seuraavasti:

”Eurofer on rikkonut EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa järjestämällä sen jäsenten tekemiin 1 artiklassa lueteltuihin kilpailusääntöjen rikkomisiin liittyvän luottamuksellisten tietojen vaihdon.”

171 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätöksen päätösoosaa on tulkittava sen perustelujen valossa (ks. esim. asia C-355/95 P, TWD v. komissio, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2549, 21 kohta).

172 Riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappale puolestaan kuuluu seuraavasti:

”Euroferin suorittama tietojen jakelu on ollut omiaan aiheuttamaan samoja kilpailua haittaavia vaikutuksia kuin edellä (ks. 263—272 perustelukappale) selostetut tietojenvaihtojärjestelmät. Eurofer on toimittanut (välittömille tai välillisille) jäsenilleen tietoja niiden kilpailijoiden tekemistä toimituksista. Näiden tavallisesti liikesalaisuuksiksi katsottujen tietojen jakelun ansiosta kukin yritys on voinut määrittellä, miten sen kilpailijat aikoivat käyttäytyä kullakin eri markkinoilla. Tämä tietojenvaihto on siten merkinnyt normaalin kilpailun riskien

korvaamista yritysten välisellä käytännön yhteistyöllä, joka on johtanut normaaleja markkinoita vastaamattomaan kilpailutilanteeseen. Tämä menettely on EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan määräysten vastaista.”

- 173 Riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappaleesta ilmenee selvästi, että kantajan suorittama riidanalaisen tietojen jakelu on komission mielestä perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillinen rikkominen riippumatta siitä, millainen suhde tämän rikkomisen ja järjestelmään osallistuneiden yritysten tekemien muiden kilpailusääntöjen rikkomisten välillä on mahdollisesti ollut.
- 174 Tämä tulkinta vastaa myös väitetiedoksiannon 474 kohtaa, jossa komissio on lausunut seuraavaa:

”Euroferin suorittama tietojen jakelu on ollut omiaan aiheuttamaan samoja kilpailua haittaavia vaikutuksia kuin edellä (ks. 435—456 kohta) selostetut tietojenvaihtojärjestelmät. Eurofer on toimittanut (välittömille tai välillisille) jäsenilleen tietoja niiden kilpailijoiden vastaanottamista tilauksista ja niiden tekemistä toimituksista. Näiden tavallisesti liikesalaisuuksiksi katsottujen tietojen jakelun ansiosta kukin yritys on voinut määritellä, miten sen kilpailijat ovat käyttäytyneet tai aikovat käyttäytyä kullakin eri markkinoilla, ja tietojen jakelulla on perustettu solidaarisuus- ja yhteistyöjärjestelmä, jonka tarkoituksena on ollut niiden kaupallisen toiminnan yhteensovittaminen. Tämä tietojenvaihto on siten merkinnyt normaalin kilpailun riskien korvaamista yritysten välisellä käytännön yhteistyöllä, joka on johtanut normaaleja markkinoita vastaamattomaan kilpailutilanteeseen. Tämä menettely on EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan määräysten vastaista.”

- 175 Tästä seuraa toisaalta, että komissio on koko ajan katsonut, että kantajan toteuttamaksi katsottu tietojenvaihto on ollut perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillinen rikkominen, ja toisaalta, että kantajalle on varattu hallinnollisessa menettelyssä tilaisuus esittää näkemyksensä tästä kysymyksestä.

- 176 Sanojen ”sen jäsenten tekemiin 1 artiklassa lueteltuihin kilpailusääntöjen rikkomisiin liittyvän” merkitystä tarkasteltaessa tämän lauseen sanamuodosta ilmenee suoraan, ettei lausetta voida tulkita niin, että se, onko kantajan suorittama riidanalaisen tietojen vaihto kilpailusääntöjen rikkomista, riippuisi kokonaan asiayhteydestä, jonka väitetään olevan tämän tietojenvaihdon ja kantajayhdistyksen jäsenten tekemien, riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa lueteltujen muiden kilpailusääntöjen rikkomisten välillä. Tällainen tulkinta olisi sitä paitsi ristiriidassa riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappaleen kanssa.
- 177 On kuitenkin syytä korostaa, että riidanalaisen päätöksen 317 perustelukappaleen toisessa kappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tässä tapauksessa Eurofer on helpottanut jäsentensä tekemiä EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan rikkomisia järjestämällä eräiden tarvittavien luottamuksellisten tietojen vaihdon. Ottaen huomioon, että sen jäseniä sakotetaan jo noista kilpailusääntöjen rikkomisista, muun muassa hintojen vahvistamista ja markkinoiden jakamista koskevien luottamuksellisten tietojen vaihdosta, komissio ei kuitenkaan pidä tarpeellisena määrätä niille lisäsakkoja niiden yhteenliittymän menettelyn johdosta.”

- 178 Vaikkei riidanalaisen päätöksen 2 artiklaa voida pitää selvyydeltään esimerkillisenä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättelee, että päätösoosan kyseisessä kohdassa, kun sitä tulkitaan riidanalaisen päätöksen perustelujen valossa, todetaan, i) että luottamuksellisten tietojen vaihto Euroferin välityksellä on ollut sellaisenaan vastoin perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohtaa ja ii) että tämä tietojenvaihto liittyy riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa lueteltuihin muihin kilpailusääntöjen rikkomisiin.
- 179 Näiden täsmennysten perusteella on hylättävä kantajan väite, jonka mukaan komissio katsoo sen pelkästään osallistuneen kolmansien tekemiin kilpailusääntöjen rikkomisiin. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo edellä todennut, riidanalaisessa päätöksessä kantajan toteuttamaksi on katsottu perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillinen rikkominen, jonka kantaja on itse tehnyt järjestämällä riidanalaisen tietojenvaihdon.

180 Edellä todetusta seuraa, että riidanalaisen päätöksen päätösoosan 2 artiklan laillisuus riippuu toisaalta siitä, merkitseekö kantajan järjestämä tietojenvaihto sellaisenaan perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillistä rikkomista, toisaalta siitä, onko tämä tietojenvaihto liittynyt riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa lueteltuihin muihin kilpailusääntöjen rikkomisiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii seuraavassa nämä kysymykset peräkkäin.

3. Merkitseekö kantajan järjestämä tietojenvaihto perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillistä rikkomista

181 Yhteisöjen tuomioistuin on 13.12.1961 antamassaan lausunnossa 1/61 (Kok. 1961, s. 505) korostanut, että perustamissopimuksen 4 artiklan d kohdan tarkoitus on estää yrityksiä hankkimasta rajoittavien käytäntöjen avulla sellaista asemaa, jonka turvin ne voisivat jakaa tai hyväksikäyttää markkinoita. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tämä perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa toteutettu kieltö on ehdoton ja perustamissopimuksella toteutetun järjestelmän tunnusmerkkinen piirre (s. 519). Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi asiassa 66/63, Alankomaat vastaan korkea viranomainen, 15.7.1964 antamassaan tuomiossa (Kok. 1964, s. 1047, 1076 ja 1077) katsonut, että perustamissopimuksessa tarkoitettu kilpailu perustuu itsenäisten ja keskenään kilpailevien taloudellisten yksikköjen voimien ja strategioiden vaikutukseen markkinoilla.

182 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa on kiistatonta, että kriisitilaa koskevien määräysten voimassaolon lakattua 30.6.1988 kantaja on edelleen toteuttanut ja johtanut tietojenvaihtojärjestelmää, joka oli otettu käyttöön viimeistään vuonna 1986 silloin voimassa olleen kiintiö I- ja kiintiö i -järjestelmän yhteydessä (ks. edellä 7 kohta). Tämän järjestelmän mukaan kantaja jakoi teräspalkkien tuottajayrityksille yrityskohtaisesti ja jäsenvaltioittain jaoteltuja tilastotietoja niiden kilpailijoiden tekemistä toimituksista yhteisön tärkeimmille markkinoille. Nämä tilastot jaettiin noin kaksi kuukautta asianomaisen vuosineljänneksen tai kuukauden päättymisen jälkeen.

183 Riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappaleen mukaan tällä tietojenvaihdolla on rikottu perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohtaa, koska ”näiden tavallisesti liikesalaisuuksiksi katsottujen tietojen jakelun ansiosta kukin yritys on

voinut määritellä, miten sen kilpailijat aikoivat käyttäytyä kullakin eri markkinoilla. Tämä tietojenvaihto on siten merkinnyt normaalin kilpailun riskien korvaamista yritysten välisellä käytännön yhteistyöllä, joka on johtanut normaaleja markkinoita vastaamattomaan kilpailutilanteeseen. Tämä menettely on EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan määräysten vastaista.”

- 184 Komissio katsoo myös, että kantajan järjestämä tietojenvaihto oli omiaan vahingoittamaan kilpailua samalla tavoin kuin riidanalaisen päätöksen 263—272 perustelukappaleessa selostetut teräspalkkikomitean järjestämät tietojenvaihtojärjestelmät, joihin osallistuneet yritykset vaihtoivat tilauksia ja toimituksia koskevia tilastotietoja, jotka nekin oli jaoteltu yrityskohtaisesti ja eri kansallisten markkinoiden osalta ja joista keskusteltiin teräspalkkikomiteassa (ks. riidanalaisen päätöksen 39—46 kohta). Tässä seurantajärjestelmäksi (monitoring) kutsutussa järjestelmässä tilauksia koskevat tuoreet numerotiedot jaettiin joka viikko, ja toimitusluvut jaettiin vähemmän kuin kolmen kuukauden kuluttua asianomaisen vuosineljänneksen päättymisestä (riidanalaisen päätöksen 267 perustelukappale).
- 185 Toisin kuin teräspalkkikomitean järjestämä seuranta, kantajan järjestämä tietojenvaihto ei tosin koskenut yrityskohtaisesti ja maittain jaoteltuja tilastoja tilauksista vaan pelkästään yrityskohtaisesti ja maittain jaoteltujen toimitus-tilastojen vaihtoa.
- 186 On kuitenkin syytä korostaa ensinnäkin, että kysymyksessä olevia toimitus-tilastoja pidetään yleensä ehdottoman salaisina, kuten komissio on todennut riidanalaisen päätöksen 283 perustelukappaleessa. Vastoin kantajan väitteitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tällaiset tiedot, joista paljastuu järjestelmään osallistuvien yritysten viimeaikaiset markkinaosuudet ja jotka eivät ole yleisesti saatavissa, ovat suoraan laatunsa puolesta salassa pidettäviä tietoja.

- 187 Riidanalainen tietojenvaihto oli toiseksi rajattu koskemaan vain järjestelmään liittyneitä tuottajia, ja kuluttajat ja muut kilpailijat oli rajattu sen ulkopuolelle.
- 188 Kolmanneksi riidanalainen tietojenvaihto koski homogeenisia tuotteita (ks. riidanalaisen päätöksen 269 perustelukappale), joten tuotteen ominaisuuksiin perustuvalla kilpailulla oli varsin vähäinen merkitys. Mistään oikeudenkäyntiaineistoon sisältyvästä seikasta ei voida päätellä, että järjestelmään osallistuneiden yritysten kilpailijoidensa markkina-aseman tuntemiseen kohdistuvan mielenkiinnon tyydyttämiseksi olisi kantajan esittämin tavoin tarvittu täsmällisempiä tietoja tuotteiden laadusta tai asiakkaiden yksilöinnistä.
- 189 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa neljänneksi, että yhdeksän riidanalaiseen tietojenvaihtoon osallistunutta yritystä (TradeARBED, Peine-Salzgitter, Thyssen, Unimétal, Cockerill-Sambre, Ferdofin, Ensidesa, Saerstahl ja British Steel) vastasi noin 60:tä prosenttia näennäisestä kulutuksesta (riidanalaisen päätöksen 19 perustelukappale). Kun markkinat ovat rakenteeltaan tällaiset, vastoin kantajan väitteitä luonteeltaan oligopolistiset ja itsessään omiaan vähentämään kilpailua, on sitäkin tärkeämpää suojella yritysten päätöksenteon itsenäisyyttä ja jäljellä olevaa kilpailua.
- 190 Viidenneksi tässä tapauksessa riidanalalaisten tietojen ansiosta järjestelmään osallistuneet yritykset ovat voineet tuntea jokaisen kilpailijansa markkinaosuudet hyvin täsmällisesti ja tietää erityisesti sen, missä määrin kukin niistä teki toimituksia ”vakiintuneiden markkinoidensa” ulkopuolelle.
- 191 Se, että riidanalainen järjestelmä on otettu käyttöön viimeistään vuonna 1986 kantajan tuolloin hallinnoiman kiintiöjärjestelmän yhteydessä, osoittaa nimittäin sen, että järjestelmän tarkoituksena oli alun perin valvoa kullekin järjestelmään osallistuvalla yritykselle osoitettujen kiintiöiden noudattamista tilanteessa, jossa komissio noudatti ”vakiintuneen kaupankäynnin” pysyttämisen politiikkaa (ks.

edellä 7 kohta). Se, että riidanalainen tietojenvaihto on jatkunut kiintiöjärjestelmän voimassaolon päättymisen 30.6.1988 jälkeen (ks. asiakirjat 3482 ja 3483), mahdollisti sen, että yritykset saattoivat valvoa, missä määrin kukin niistä noudatti edelleen kiintiöjärjestelmän perustana olleita vakiintuneita markkinoita. Tällainen tietojenvaihto oli jo laatunsa vuoksi omiaan ylläpitämään markkinoiden jakamista viittaamalla vakiintuneeseen kaupankäyntiin.

- 192 Kuudenneksi riidanalainen tietojenvaihto tapahtui ajankohtana, jolloin asianomaisella teollisuudenalalla oli forum, nimittäin teräspalkkikomitea, jolla järjestelmään osallistuneet yritykset kohtasivat säännöllisesti keskustellakseen muun muassa järjestelmään osallistuneiden yritysten aiheuttamasta eri kansallisten markkinoiden päällekkäisyydestä, kuten riidanalaisen päätöksen 49—60 perustelukappale osoittavat. Näiden keskustelujen yhteydessä yritykset viittasivat säännönmukaisesti menneisyyttä koskeviin numerotietoihin (51, 53, 57 ja 58 perustelukappale) käyttäen tässä yhteydessä käsitettä vakiintunut kaupankäynti (57 perustelukappale). Samalla on esitetty uhkauksia liian pitkälle meneväksi katsotun käyttäytymisen johdosta (58 perustelukappale) ja arvostelun kohteena olleet yritykset ovat useissa tapauksissa pyrkineet selittämään käyttäytymistään (52 ja 56 perustelukappale).
- 193 Vaikkei komissio ole erikseen lausunut, että riidanalaisen päätöksen 44—60 perustelukappaleessa tarkoitettuja keskusteluja on käyty sekä teräspalkkikomitean järjestämällä seurannalla saatujen lukujen että kantajan johtamalla tietojenvaihdolla saatujen lukujen pohjalta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien toteama tältä osin esimerkin vuoksi, että kantajan jakamat vuoden 1989 kahta ensimmäistä neljänestä koskevat toimitusluvut (asiakirjat 3162 ja 3163) ovat täsmälleen samat, jotka mainitaan näiden kahden vuosineljänneksen osalta riidanalaisen päätöksen 55 perustelukappaleessa mainitussa taulukossa (asiakirja 1864), jonka Peine-Salzgitter on lähettänyt British Steelille vuoden 1990 maaliskuun alussa ja johon sisältyy Peine-Salzgitterin seuraavansisältöinen käsin kirjoitettu ilmoitus: ”näiden lukujen perusteella — pahoin pelkään — British Steelille ei enää jää mitään”.
- 194 Seitsemänneksi ja toisin kuin kantaja on väittänyt, kyseiset luvut, jotka on joka tapauksessa jaettu vähemmän kuin kolme kuukautta asianomaisen vuosineljänneksen jälkeen, olivat riittävän ajankohtaisia, jotta asianomaiset yritykset ovat voineet seurata tehokkaasti kilpailijoidensa markkinaosuuksien kehittymistä ja aiheen ilmetessä reagoida siihen.

- 195 Tästä seuraa, että yritysten riidanalaisen järjestelmän välityksellä saamat tiedot olivat omiaan vaikuttamaan tuntuvasti niiden käyttäytymiseen sekä sen vuoksi, että jokainen yritys tiesi kilpailijoidensa valvovan sitä tiiviisti, että sen vuoksi, että jokainen yritys pystyi tarvittaessa itse reagoimaan kilpailijoidensa käyttäytymiseen suhteellisen tuoreiden toimituksia koskevien tietojen perusteella.
- 196 Riidanalainen tietojenvaihtojärjestelmä on siten ollut omiaan estämään, rajoittamaan tai vääristämään tavanomaista kilpailua perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoin mahdollistamalla järjestelmään osallistuneille tuottajille normaalien kilpailun riskien korvaamisen yritysten välisellä käytännön yhteistyöllä.
- 197 Tästä seuraa myös, ettei menettely, johon kantajan on katsottu osallistuneen, kuulu vuoden 1968 tiedonannon II kohdan 1 kappaleen soveltamisalaan, koska sitä ei sen oman sanamuodon mukaan sovelleta sellaiseen tietojenvaihtoon, joka vähentää siihen osallistuvien päätöksenteon itsenäisyyttä tai on omiaan helpottamaan markkinakäyttäytymisen yhteensovittamista. Tässä tapauksessa on sitä paitsi kysymys homogeenisten tuotteiden oligopolistisilla markkinoilla tapahtuneesta yksilöityjen tietojen vaihtamisesta, jonka tarkoituksena on ollut markkinoiden jakaminen viittaamalla vakiintuneeseen kaupankäyntiin.
- 198 Väitteitä, jotka kantaja on perustamissopimuksen 60 artiklaan viitaten esittänyt perustellakseen riidanalaisen järjestelmien ja niihin osallistumisensa sallittavuutta, ei voida hyväksyä. Tämä määräys rajoittuu vain hintoihin, eikä se koske tietoja markkinoille toimitetuista määristä. Lisäksi perustamissopimuksen 60 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hintojen julkaisemisen tarkoituksena on hyödyttää muun muassa kuluttajia (ks. erityisesti asia 1/54, Ranska v. korkea viranomainen, tuomio 21.12.1954, Kok. 1954—1955, s. 7, 23), kun riidanalaisista järjestelmistä ovat puolestaan hyötynneet pelkästään niihin osallistuneet tuottajat. Kuten perustamissopimuksen 46 artiklassa, myöskään sen 47 artiklassa ei sallita sitä, että komissio paljastaisi määriä koskevia tietoja yritysten kilpailukäyttäytymisestä pelkästään tuottajien hyödyksi. Samoista syistä kantaja ei voi vedota EHTY:n perustamissopimuksen ominaispiirteenä olevaan yleiseen läpinäkyvyysperiaatteeseen, varsinkaan kun tässä tapauksessa on kysymys luottamuksellisista tiedoista, jotka ovat liikesalaisuuksia.

- 199 EHTY:n perustamissopimuksen 5 ja 46—48 artiklaan sekä päätökseen N:o 2448/88 perustuvista väitteistä, joiden mukaan tietojenvaihto on ollut välttämätöntä komission kanssa tehdyn yhteistyön vuoksi, on todettava, ettei missään näistä määräyksistä nimenomaisesti sallita sellaista yritysten välistä tietojenvaihtoa, josta asiassa on kysymys. Sitä, onko PO III käyttäytymisellään implisiittisesti sallinut tällaisen tietojenvaihdon, tarkastellaan jäljempänä G-jaksossa.
- 200 Tätä koskevin varauksin ja ottaen erityisesti huomioon perustamissopimuksen peruseriaatteen, jonka mukaan siinä tarkoitettu kilpailu perustuu itsenäisten ja keskenään kilpailevien taloudellisten yksikköjen voimien ja strategioiden vaikutukseen markkinoilla (em. asia Alankomaat v. korkea viranomainen, Kok. 1964, s. 1076 ja 1077), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei komissio ole tehnyt oikeudellista virhettä viitattaessaan riidanalaisen päätöksen 271 perustelukappaleessa eräisiin EY:n perustamissopimuksen nojalla oligopolistisia markkinoita koskevissa tapauksissa tekemiinsä päätöksiin. Erityisesti EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta (IV/31.370 ja 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange) 17 päivänä helmikuuta 1992 tehdyn päätöksen 92/157/ETY (EYVL L 68, s. 19) osalta on huomautettava, että sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin että yhteisöjen tuomioistuin ovat katsooneet, että voimakkaasti keskittyneillä oligopolistisilla markkinoilla markkinatietojen vaihto antaa yrityksille mahdollisuuden saada tietoonsa kilpailijoidensa markkina-asetat ja markkinastrategiat sekä on siten omiaan tuntuvasti vääristämään vielä jäljellä olevaa kilpailua yritysten kesken (em. asia Deere v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion 51 kohta ja asia C-7/95 P, Deere v. komissio, tuomio 28.5.1998, Kok. 1998, s. I-3111, 88—90 kohta).
- 201 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo myös, että komissio on riidanalaisen päätöksen 279—283 perustelukappaleessa riittävästi perustellut näkemysensä, jonka mukaan riidanalainen järjestelmä on ollut tavanomaisen kilpailun vastainen.
- 202 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kantajan esittämät väitteet, jotka koskevat riidanalaista tietojenvaihtoa perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillisenä rikkomisena, on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäljempänä G-jaksossa toteamia seikkoja koskevin varauksin kokonaisuudessaan hylättävä.

4. Kantajan järjestämän tietojenvaihdon liittyminen riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa lueteltuihin kilpailusääntöjen rikkomisiin

- 203 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut, ettei se, onko kantajan järjestämä tietojenvaihto kilpailusääntöjen rikkomista, riipu sen väitetyistä liittymisestä kantajayhdistyksen jäsenten tekemiin riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa lueteltuihin kilpailusääntöjen rikkomisiin, vaan tämä tietojenvaihto merkitsee perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan erillistä rikkomista.
- 204 Kuitenkin on todettava myös, että kantajan järjestämä tietojenvaihto tapahtui osaksi rinnakkain teräspalkkikomitean järjestämän tilauksia ja toimituksia koskevan tietojenvaihdon kanssa ja että se koski samoja yrityksiä. Riidanalainen tietojenvaihto on myös tapahtunut ajanjaksona, jota on riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa pidetty eri kilpailusääntöjen rikkomisten tekoaikana. Siten on kiistämätöntä, että tämä tietojenvaihto on liittynyt rikkomisten muodostamaan laajempaan kokonaisuuteen, joka selostaan riidanalaisessa päätöksessä.
- 205 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että sanoja ”sen jäsenten tekemiin 1 artiklassa lueteltuihin kilpailusääntöjen rikkomisiin liittyvän” on tulkittava siten, että ne ovat toissijainen lausuma, jolla komissio on pelkästään todennut, että kantajan järjestämä riidanalainen tietojenvaihto kuului osana riidanalaisen päätöksen vastaanottajien tekemiksi katsottujen kilpailusääntöjen rikkomisten laajempaan sarjaan, ilman että kantajan olisi katsottu osallistuneen muihin kysymyksessä oleviin rikkomisiin.
- 206 Tämän toteamuksen toissijaisuus huomioon ottaen komissiolla ei ole ollut velvollisuutta esittää lisäperusteluja.
- 207 On myös kiistämätöntä, että kantajalle on väitetiedoksiannon vastaanottajana varattu tilaisuus esittää hallinnollisen menettelyn aikana käsityksensä siitä koko tosiseikastosta, johon sen viaksi katsottu tietojenvaihto yksinäänkin liittyy.

- 208 Kantajan esittämät perustelut, joissa komissiota on arvosteltu siitä, että se on riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa todennut kantajan järjestämän luottamuksellisten tietojen vaihdon liittyneen 1 artiklassa lueteltuihin muihin kilpailusääntöjen rikkomisiin, on sen vuoksi kokonaisuudessaan hylättävä.

[— —]

Vaatus riidanalaisen päätöksen 3 artiklan kumoamisesta

Tiivistelmä kantajan esittämistä perusteluista

- 220 Kantaja katsoo, että sille riidanalaisen päätöksen 3 artiklassa määrätty velvollisuus lopettaa 2 artiklassa tarkoitettu kilpailusääntöjen rikkominen, pidättäytyä toistamasta tai jatkamasta siinä yksilöityjä tekoja tai menettelyjä sekä pidättäytyä kaikista vaikutuksiltaan niitä vastaavista toimenpiteistä on perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan vastainen. Tämä määräys, joka on ainoa tällaisten määräysten antamisen oikeudelliseksi perustaksi ajateltavissa oleva määräys, koskee kantajan mukaan vain yrityksiä muttei niiden yhteenliittymiä.
- 221 Kantaja katsoo lisäksi, että sen esittämä väite riidanalaisen päätöksen 2 artiklan perustelujen puutteellisuudesta koskee myös sen 3 artiklaa. Artiklasta ei voida päätellä, tarkoitetaanko siihen sisältyvällä kantajaa koskevalla kiellolla toimintaa järjestelmässä, jonka kantaja on itse järjestänyt, vai jotain muuta toimintaa, joka liittyy teräspalkkikomitean toimintaan tai muihin kilpailunrajoituksiin, jotka ovat samankaltaisia kuin ne, joihin yritysten on riidanalaisessa päätöksessä katsottu osallistuneen.

- 222 Myöskään velvoitetta pidättäytyä kaikista ”vaikutuksiltaan vastaavista toimenpiteistä” ei kantajan mukaan ole perusteltu riittävästi. Kun tällaisen toimenpiteen muodostavia seikkoja ei ole täsmällisesti määritelty, riidanalaisen päätöksen 3 artiklassa kielletään oikeastaan kaikki kilpailunrajoitukset, olivatpa ne millaisia tahansa, eikä se siten vastaa lopettamis- ja pidättäytymismääräysten tarkoitusta, jonka mukaan asianomaisten velvoitteet on määriteltävä konkreettisesti.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 223 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo katsonut, että yritysten yhteenliittymä kuten kantaja voi olla perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohdan rikkojana ja että komissiolla on oikeus todeta tällainen kilpailusääntöjen rikkominen perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohdan perusteella.
- 224 Velvoittaessaan riidanalaisen päätöksen 3 artiklassa kantajan lopettamaan 2 artiklassa tarkoitetut menettelyt sekä pidättäytymään niiden toistamisesta tai jatkamisesta komissio on sitä paitsi ainoastaan lausunut sen, mitä 2 artiklaan sisältyvästä laittomuuden toteamisesta seuraa kantajan tulevan menettelyn kannalta (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ja C-125/85—C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö ym. v. komissio, tuomio 31.3.1993, Kok. 1993, s. I-1307, 184 kohta).
- 225 Riidanalaisen päätöksen 3 artiklan ulottuvuudesta on puolestaan todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jo tekemistä toteamuksista seuraa, että artikla koskee kantajan järjestämää tietojenvaihtoa, joka on selostettu riidanalaisen päätöksen 143—146 ja 279—283 perustelukappaleessa.
- 226 Kielto ”ryhtyä mihinkään vaikutuksiltaan vastaaviin toimenpiteisiin” on puolestaan pelkästään toteava, koska sillä on katsottava pyrittävän estämään yrityksiä toistamasta menettelyjä, joiden laittomuus on todettu (asia T-34/92, Fiatagri ja New Holland Ford v. komissio, tuomio 27.10.1994, Kok. 1994, s. II-905,

39 kohta). Joka tapauksessa komissiolla on oikeus ryhtyä suoraan perustamis-sopimuksen 65 artiklan nojalla mahdollisten uusien kilpailusääntöjen rikkomisten vastaisiin toimenpiteisiin (ks. em. asia Fiatagri ja New Holland Ford v. komissio, tuomion 39 kohta).

- 227 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo sitä paitsi, että tämä määräys on riittävän täsmällinen, koska riidanalaisen päätöksen 143—146 ja 279—283 perustelukappaleeseen sisältyvistä perusteluista ilmenee seikat, joiden vuoksi komissio on todennut 2 artiklassa tarkoitetut menettelyt laittomiksi (ks. yhdistetyt asiat 25/84 ja 26/84, Ford v. komissio, tuomio 17.9.1985, Kok. 1985, s. 2725, 42 kohta ja em. asia Fiatagri ja New Holland Ford v. komissio, tuomion 39 kohta).
- 228 Vaatimus riidanalaisen päätöksen päätösoosan 3 artiklan kumoamisesta on sen vuoksi hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 229 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan hävinnyt asianosainen veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja komissio on sitä vaatinut, kantaja on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu toinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Kanne hylätään.**

- 2) **Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Bellamy

Potocki

Pirrung

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä maaliskuuta 1999.

H. Jung

kirjaaja

C. W. Bellamy

laajennetun toisen jaoston puheenjohtaja